

Kaikki valta kansalle

Theodore Roosevelt, Obama ja kysymys perustuslain luonteesta

Yhdysvaltojen presidentti Barack Obama ja maan kongressi tekivät vuonna 2010 laajan terveydenhoitouudistuksen. Kannattajien mukaan uudistus oli perustuslaillinen, koska perustuslaki antoi kongressille oikeuden luoda veroja ja ohjelmia, jotka edistivät amerikkalaisten ”yleistä hyvinvointia”. Monien vastustajien mielestä perustuslaki ei taannut kongressille oikeutta määritellä, mikä edisti yleistä hyvinvointia.¹ Obama ei ole Yhdysvaltojen historian ensimmäinen keskusta-vasemmistolainen presidentti, jonka aloitteita on pidetty perustuslain vastaisina. Presidenttinä 1901–1909 toiminut Theodore Roosevelt joutui liittolaisineen kamppailemaan perustuslain ja sen muuttamisen oikeasta tulkinnasta erityisesti pyrkiessään oikeudenmukaiseen talous- ja sosiaalipolitiikkaan.

Theodore Roosevelt syntyi vuonna 1859 varakkaaseen hollantilaistaustaiseen perheeseen. Opiskeltuaan Harvardin yliopistossa Roosevelt valittiin vuonna 1881 New Yorkin osavaltion edustajainhuoneeseen republikaanipuolueen listalta. Roosevelt oli saanut tiedemiehen koulutuksen ja halusi, että New Yorkin osavaltiossa tehtävä politiikka perustui tieteeseen ja asiantuntijoiden näkemyksiin. Osavaltionkongressissa Roosevelt tuli tunnetuksi myös kalvinistisesta moraalistaan. Rooseveltia oli hänen tukijoidensa mukaan mahdotonta lahjoa, ja hän vastusti kaikenlaista elitismää sekä kannatti köyhydenvastaista politiikkaa.²

Teollistumisen mukanaan tuomat surkeat työolot, rautateiden omistajien suuri valta maanviljelijöiden ansionmuodostukseen ja kasvavat tuloerot aiheuttivat huolta amerikkalaisissa. Varsinkin keskiluokkaiset amerikkalaiset ajattelivat, että yhteinen hyvä oli uhattuna ja valtion piti taata, etteivät toiset ajaneet omaa etuaan yhteisen hyvän kustannuksella. Nämä ihmiset alkoivat perustaa erilaisia järjestöjä: esimerkiksi kansalaisoikeuksia puolustava National Association for the Advancement of Colored People perustettiin 1909 ja ympäristönsuojelua puolustava Sierra Club vuonna 1892. Yhdistysten tarkoituksena oli saada valtio synnyttämään lakeja, jotka edistivät yhteisen hyvän toteutumista. Suuria poliittisia uudistuksia kannattaneita organisaatioita ja yksilöitä alettiin kutsua ”progressiiveiksi”.³

Roosevelt ja progressiivinen liike

Vuonna 1898 Roosevelt valittiin New Yorkin osavaltion kuvernööriksi. Hänen esikuvanaan toimi Wisconsinin progressiivikuvernööri Robert LaFollette, joka kannatti minimipalkkajärjestelmän luomista, työtapatu-
maeläk-

keitä, naisten äänioikeutta ja progressiivisia veroja. Roosevelt ajoi kuvernöörinä kahdeksan tunnin työpäivää osavaltion työntekijöille ja yritti synnyttää New Yorkiin kulluttajasuojajärjestelmää. Lähimpänä Rooseveltin sydäntä oli luonnonsuojelu. Yritysten täytyi Rooseveltin mukaan noudattaa samaa tiukkaa moraalaa kuin yksilöidenkin. Progressiivisia periaatteita seuraten Roosevelt ei hyväksynyt erityisesti yrityksiä, jotka eivät edistäneet yhteisen hyvän toteutumista. Roosevelt esimerkiksi vastusti sitä, että yritysten annettiin rakentaa siltoja ja rahastaa näillä kansaa niin kauan kuin sillat olivat olemassa. Hän halusi myös lisätä monopolien verotusta.⁴

Johtavat republikaanit eivät pitäneet radikaaliksi mielletystä karismaattisesta Theodore Rooseveltista. Tästä johtuen hänet haluttiin Yhdysvaltojen varapresidentiksi, koska varapresidentillä ei ollut juurikaan valtaa. Vuonna 1900 Roosevelt valittiin republikaanien presidenttiehdokkaan William McKinleyn aisapariksi. McKinley valittiin virkaan, mutta hän kuoli syyskuussa 1901 anarkistiaktivistin ampumaan luotiin ja Roosevelt nousi presidentiksi.⁵

Yhdysvaltojen historian ensimmäisenä progressiivipresidenttinä Roosevelt yritti parhaansa mukaan edistää liikkeen päämääriä. Hän ajoi työläisten oikeuksia sekä omia kilpailijoitaan uhkaavien ja hintoja polkevien monopolien vallan rajoittamista. Vuonna 1902 Roosevelt ensimmäisenä Yhdysvaltojen presidenttinä asettui puolustamaan lakkoilevien työntekijöiden oikeuksia ryhtyessään sovitteluun Pennsylvanian hiilikaivostyöläisten erimielisyyksiä näiden työnantajien kanssa. Luonnonvarojen piti hyödyttää kaikkia ja myös tulevia sukupolvia, ja tästä syystä Roosevelt kannatti luonnonsuojelua vahvistavia lakeja. Roosevelt halusi sosiaaliturvan avulla helpottaa naisten kotiin jäämistä, koska tämä palveli hänen mukaansa lasten etuja ja siten turvasi kansakunnan tu-

levaisuuden. Kuten kuvernöörikaudellakin Rooseveltin ajaman politiikan punaisena lankana toimi progressiivien johtoajatus, jonka mukaan valtion tuli viime kädessä taata yhteisen hyvän toteutuminen yhteiskunnassa.⁶

Roosevelt jätti Valkoisen talon vuonna 1909 tyytyväisenä siitä, että presidentiksi oli valittu hänen ystävänsä ja aatetoverinsa William Taft. Taft osoittautui huomattavasti konservatiivisemmaksi kuin Roosevelt oli toivonut. Rooseveltin pettymys oli niin suuri, että hän asettui Taftin vastaehdokkaaksi republikaanien vuoden 1912 esivaaleissa. Hyvä menestys esivaaleissa ei kuitenkaan tuonut Rooseveltille presidenttiehdokkuutta, vaan republikaanipuolueen johto onnistui juntaamaan ehdokkuuden Taftille. Tästä suivaantuneena Roosevelt suostui juuri perustetun progressiivisen puolueen presidenttiehdokkaaksi.⁷

Progressiivinen liike oli saavuttanut niin vahvan aseman yhdysvaltalaisessa yhteiskunnassa 1900-luvun ensimmäisenä vuosikymmenenä, että vuoden 1912 presidentinvaalien kaikki pääehdokkaat tulivat liikkeen piiristä. Republikaanien Taft edusti konservatiivista progressivismia, demokraattien Woodrow Wilson oli keskustalainen progressiivi ja Roosevelt sosialidemokraattinen progressiivi. Progressiivista yhteisen hyvän ideologiaa ja progressiivien ajamia uudistuksia kuten lapsityövoiman kieltoa kannatettiin kaikissa tuloluokissa ja lähes kaikissa Yhdysvaltojen osissa.⁸

Mitä vanhemmaksi Roosevelt tuli, sitä radikaalimiksi hänen ajatuksensa muuttuivat. Vuoden 1912 vaalikampanjan aikana Roosevelt kannatti verouudistuksia, jotka veivät rikkailta ja antoivat köyhille. Hän ajoi myös julkisen sairausvakuutusjärjestelmän ja työttömyysturvan luomista. Naisten äänioikeus ja kuusipäiväinen työviikko kuuluivat niin ikään Rooseveltin ohjelmaan. Vaikka Roosevelt hävisi vuoden 1912 presidentinvaalit, hänen vaikutusvallastaan ja progressiivien poliittisesta hegemoniasta kertoi paljon se, että eurooppalaisilta sosialisteilta lainatulla ohjelmalla Roosevelt saavutti ehdokkaista suurimman äänimäärän muun muassa Kalifornian, Washingtonin, Michiganin ja Pennsylvanian osavaltioissa.⁹

Presidentiksi vuonna 1912 noussut Wilson toteutti monia progressiivien ajamia uudistuksia. Theodore Roosevelt ei enää asettunut ehdolle missään vaaleissa, mutta hän jatkoi kuolemaansa eli vuoteen 1919 asti Yhdysvaltojen politiikan aktiivisena kommentaattorina ja taustavaikuttajana. Progressiivien valtakausi Yhdysvaltojen politiikassa päättyi viimeistään vuonna 1920, kun konservatiivit nousivat uudelleen valtaan.¹⁰

Reilussa kahdessakymmenessä vuodessa progressiivit onnistuivat muuttamaan Yhdysvaltoja dramaattisesti. Yhdysvalloista tuli aiempaa demokraattisempi maa naisten äänioikeuden ja senaattorien suoran valinnan vuoksi ja osavaltioiden liittäessä kansalaisaloitteet ja kansanäänestykset mahdollistavia pykälä perustuslakeihinsa. Työoloja parannettiin ja suuryritysten valtaa vähennettiin. Hyvinvointivaltion siemen istutettiin niin ikään progressiivien valtakaudella.¹¹

Yleisen hyvinvoinnin edistäminen

Korkein oikeus on Yhdysvaltojen historian aikana kumonnut liittovaltion ja osavaltioiden säätämiä talous- ja sosiaalipolitiikkaan liittyviä lakeja moneen eri pykälään vedoten. Perustuslain artikla numero yksi (osa kahdeksan, klausuuli yksi) antaa kongressille luvan määrätä veroja ja kuluttaa veroilla kerättyjä varoja siinä tapauksessa, että kongressi samalla edistää ”yleisen hyvinvoinnin” (*general welfare*) toteutumista. Perustuslain syntymästä asti on kiistelty erityisesti siitä, miten yleisen hyvinvoinnin edistäminen pitäisi tulkita.

Yhdysvaltojen ensimmäisen valtiovarainministerin, Alexander Hamiltonin, ja presidentti George Washingtonin mukaan kongressi voi melko vapaasti päättää, miten se yleisen hyvinvoinnin määrittelee. Niin kauan kun kongressi katsoo, että jotkin verot ja ohjelmat edistävät yhteistä hyvinvointia, perustuslaki ei juurikaan rajoita, minkälaisia lakeja kongressi saa säätää.¹²

Muun muassa presidentit James Madison (vallassa 1809–1817) ja Thomas Jefferson (presidenttinä 1801–1805) vastustivat Hamiltonin ja Washingtonin tulkintaa. He kysyivät, miksi perustuslaissa olisi lueteltu, mitä kongressi saa ja ei saa tehdä, jos kongressi voisi aina vedota siihen, että se oli edistämässä yhteistä hyvää. Perustuslaissa toisin sanoen määritellään tarkkaan se, mitä kongressi sai tehdä yleistä hyvinvointia edistääkseen.¹³

Kolmas perustuslain tulkintalinja on sijainnut josakin hamiltonilaisten ja madisonilaisten tulkintojen välimaastossa. Yhdysvaltojen presidentti James Monroen (virassa 1817–1825) mukaan kongressi on oikeutettu tekemään lakeja, jotka edistävät kaikkien amerikkalaisten hyvinvointia. Kongressi ei esimerkiksi saa luoda veroja, jotka hyödyntävät joitakin amerikkalaisia toisten amerikkalaisten kustannuksella.¹⁴

Kaikki progressiivisen liikkeen kannattajat eivät koskaan olleet hamiltonilaisia, mutta monet heistä olivat. Progressiivit toisin sanoen halusivat vahvaa keskushallintoa, jolla oli vapaat kädet edistää kaikkien amerikkalaisten hyvinvointia. Theodore Roosevelt ja hänen vuonna 1912 johtamansa progressiivinen puolue suhtautuivat perustuslakiin pitkälti hamiltonilaisesti.

Progressiivien hamiltonilaisuus näkyi monella eri tavalla. Roosevelt suhtautui esimerkiksi epäillen osavaltioiden oikeuksien painottamiseen. Poliittisen vallan hajauttaminen moneen paikkaan vei kansakunnalta kyvyn toimia nopeasti ja tehokkaasti, mikä heikensi liittovaltiota. Omaa etuaan ajavat nurkkapatriootit seisoivat liian usein koko kansan edun toteutumisen tiellä. Varakkaat liikemiehet käyttivät myös usein osavaltiotason tuomioistuimia hyväkseen oman etunsa edistämiseen. Roosevelt ei toisin sanoen halunnut antaa osavaltioille suurta valtaa päättää, mikä edisti yhdysvaltalaisien yhteistä hyvää ja mikä ei, koska hän ei luottanut osavaltioiden kykyyn tehdä tällaisia arvioita.

Kaikkia osavaltioiden oikeuksia Roosevelt ei ollut viemässä pois. Liittovaltio, johtajanaan koko kansan valitsema presidentti, ajoi Rooseveltin mukaan kaikkien amerikkalaisten etuja. Silloin kun jokin poliittinen

”Konservatiiveista poiketen Roosevelt ei pitänyt perustuslakia ajattomien ja lopullisten totuuksien kokoelmana vaan elävänä dokumenttina, jota täytyi jatkuvasti päivittää.”

päätös vaikutti kaikkien amerikkalaisten asioihin, liittovaltion oli päätettävä siitä. Puhtaasti paikallisiin poliittisiin kysymyksiin liittovaltion ei kuitenkaan tullut sotkeutua.¹⁵

Mitä Roosevelt tarkkaan ottaen tarkoitti sanoessaan, että kongressin ja presidentin tuli päättää, minkälaiset lait edistivät parhaiten kaikkien amerikkalaisten etujen toteutumista? Selkein yksittäinen dokumentti, josta käy ilmi Rooseveltin suhtautuminen perustuslaillisiin kysymyksiin, on hänen vuonna 1912 Ohion osavaltion perustuslakia laatineelle elimelle pitämänsä puhe. Puheessaan Roosevelt julisti vääräksi kaikki perustuslakiteoriat, jotka heikensivät amerikkalaisten ”absoluuttista oikeutta hallita itse itseään”. Perustuslakia ei Rooseveltin mukaan saanut käyttää ”etu oikeuksien suojeluun”.

Jos perustuslaki näytti estävän ”epäoikeudenmukaisuuksien” korjaamisen, tämä oli Rooseveltin mukaan merkki siitä, että perustuslakia oli joko muutettava tai sitä oltiin tulkittu väärin. Rooseveltin radikaalit näkemykset ilmenivät erityisesti siinä, mitä hän ehdotti ongelmien korjaamiseksi. Perustuslain muuttaminen piti tehdä kansalle hyvin helpoksi ja yksinkertaiseksi. Viime kädessä äänestäjien tuli myös päättää, miten perustuslakia tulkittiin. Kun kansa oli osoittanut tukensa tietylle perustuslain tulkinnalle, tätä tulkintaa ei Rooseveltin mielestä kukaan saanut muuttaa tai vesittää.¹⁶

Puhuessaan Philadelphiassa huhtikuussa 1912 Roosevelt sanoi, että Ranskassa, Kanadassa, Englannissa ja Australiassa parlamentilla oli ylin päätösvalta perustuslaillisissa kysymyksissä. Jos oikeuslaitos ja parlamentti tulkitsivat perustuslakia eri tavoin, parlamentin tulkinta voitti aina näissä maissa. Rooseveltin mukaan oli ”ylimielistä” väittää monien konservatiivisten amerikkalaisten tapaan, että kanadalaiset eivät olisi ”vapaita”.

Vapautta Theodore Rooseveltkin halusi edistää, vaikka hän ei ollutkaan valmis antamaan kongressille yhtä suurta valtaa kuin ranskalaiset tai englantilaiset. Vuonna 1912 Roosevelt muotoili seuraavanlaisen ehdotuksen. Jos kongressi säätäisi sosiaali- tai talouspolitiikkaan liittyvän lain, ja korkein oikeus julistaisi tämän lain perustuslainvastaiseksi, kansan tuli kahden vuoden sisällä saada päättää, oliko laki perustuslain vastainen vai

ei. Mikäli äänestäjät kannattivat korkeimman oikeuden hylkäämää lakia, tämä laki saisi lainvoiman, mutta perustuslakia ei silti välttämättä tullut tällaisen äänestyksen perusteella muuttaa.¹⁷

Kongressin ja kansan tuli toisin sanoen kertoa, minkälaiset talous- ja sosiaalipoliittiset lait heidän mukaansa edistivät amerikkalaisten yleistä hyvinvointia. Kun kongressi ja kansa olivat sanoneet mielipiteensä selkeästi, mikään tuomioistuin ei saanut asettaa heidän tielleen. Roosevelt ei hyväksynyt näkemystä, jonka mukaan kansan tahtoa pitäisi jollain tavoin ohjata tai rajoittaa. Kansan tahdon tuli olla täysin vapaa. Äänestäjien tahdon piti toteutua sellaisenaan riippumatta siitä, minkälaista politiikkaa Yhdysvaltojen perustajat tai eliitti halusivat. Jos presidenttiehdokas esimerkiksi esitti ilmaisen leivän tarjoamista kaikille kansalaisille ja kansa äänesti suurin joukoin tätä henkilöä presidentiksi, ilmainen leipä oli taattava kaikille.

Konservatiiveista poiketen Roosevelt ei pitänyt perustuslakia ajattomien ja lopullisten totuuksien kokoelmana vaan elävänä dokumenttina, jota piti jatkuvasti päivittää. Vastuu tästä päivittämisestä oli annettava kansalle. Kansalla kyllä tiesi, koska uudet olosuhteet vaativat uudenlaisia ratkaisuja.

Suoraa demokratiaa kannattava anarkisti Theodore Roosevelt ei ollut. Koska kansanedustajat ovat useimmiten lainsäädäntötyön ammattilaisia, lakien laatiminen pitäisi yleensä jättää heidän harteilleen. Läpi poliittisen uransa Roosevelt oli kannattanut asiantuntijuuteen nojaavaa politiikkaa. Esimerkiksi luonnonvaroja koskevia lakeja suunniteltaessa oli kuunneltava luonnontieteilijöitä. Aina kansanedustajat eivät kuitenkaan toteuttaneet kansan selkeää tahtoa. Näissä tilanteissa kansalaisaloitteet ja kansanäänestykset olivat Rooseveltin mukaan hyviä lääkkeitä. Ne pakottivat kansanedustajat tottelemaan kansan tahtoa.

Kansanäänestyksistä ja kansalaisaloitteista ei pitänyt Rooseveltin mukaan muokata jokapäiväisiä yhteiskuntapolitiikan tekemisen välineitä. Kansanäänestyksiä tuli järjestää harvinaisista ja isoista kysymyksistä. Yhtenä keinona varmistaa näiden näkökohtien huomioiminen voisi olla se, että kansanäänestykset sallittaisiin vain liittovaltion kongressin laatimista laeista, jotka kongressin enemmistö on äänestyksessä tyrmännyt.

Vaikka Roosevelt luotti suuresti tavallisiin amerikkalaisiin, hänen kuvansa ei ollut monien liberaalien tapaan yltiöoptimistinen. Kokemus ei Rooseveltin mukaan osoittanut, että Yhdysvaltojen kansa oli aina ollut oikeassa. Mikään ei kuitenkaan viitannut siihen, että tuomarit tai kansanedustajat olisivat olleet kansaa useammin oikeassa. Kokemus osoitti päinvastoin, että silloin kun tuomarit olivat saaneet päättää asioista, ”heikommassa asemassa olleet” ihmiset olivat yleensä saaneet kärsiä. Tämä ei Rooseveltin mukaan tarkoittanut sitä, että tuomarit olisivat olleet muita ihmisiä ”julgempia”. Tuomarit olivat vain vieraantuneet elämästä, jota tavalliset amerikkalaiset elivät. Valtaa piti siirtää tuomareilta tavallisille kansalaisille, koska tavallisilla amerikkalaisilla oli enemmän tietoa Yhdysvaltojen kohtaamista ongelmista. He olivat arkipäivän asiantuntijoita.¹⁸

Tuomarien vieraantumista kuvasi Rooseveltin mukaan hyvin tapaus hänen kotiosavaltioistaan New Yorkista. New Yorkin korkein oikeus oli julistanut laittomaksi työtaturmalain, jonka tarkoitus oli maksaa korvauksia työtaturmien uhreille. Koska kaikki työnantajat olisi velvoitettu osallistumaan järjestelmän kustannuksiin, laki loukkasi korkeimman oikeuden mukaan niiden työnantajien omaisuuden suoja, joiden työmailla ei ollut tapahtunut onnettomuuksia.¹⁹

Obaman progressivismi

Nykypäivien Yhdysvaltojen poliittisessa keskustelussa esiintyy paljon roosevelttilaisia piirteitä, painotuksia ja argumentteja. Rooseveltin ajatusten suorasta vaikutuksesta on silti syytä puhua varovasti, koska esimerkiksi vain harvat Rooseveltia kehuneet poliitikot ovat lukeneet hänen tekstejään.²⁰ Progressiivit, Theodore Roosevelt mukaan lukien, ovat vaikuttaneet epäsuorasti Yhdysvaltojen poliittiseen kulttuuriin sekä poliittiseen keskusteluun. Siten heidän ajatuksensa vaikuttavat yhä laajalla rintamalla. Rooseveltilaisia piirteitä näkyy esimerkiksi konservatiivisen tuomarin Robert Borkin käsityksessä, jonka mukaan korkein oikeus saa puuttua kongressin säätämiin lakeihin ainoastaan siinä tapauksessa, että Yhdysvaltojen perustuslain laatijat selkeästi olisivat pitäneet tällaisia lakeja perustuslain vastaisina. Rooseveltilaisten ajatusten kannattajia löytyy niin demokraattien, republikaanien, konservatiivien kuin liberaalienkin parista.²¹

Rooseveltin lähimpiä ideologioita seuraajia ovat demokraattisen puolueen keskusta-vasemmistolaiset liberaalit.²² Yli kuuden vuoden ajan tämän ideologisen suuntauksen tunnetuin edustaja on Yhdysvalloissa ollut presidentti Barack Obama. Jo vuosia ennen presidentiksi nousuaan Obama sanoi haastattelussa, että perustuslaki ei ollut syntyessään lähellekään täydellinen dokumentti, koska se ummisti silmänsä orjuudelta. Obama kertoi myös, ettei hän uskonut korkeimman oikeuden kykyyn edistää taloudellisen tasa-arvon toteutumista.²³

Julistaessaan presidentinvaalikampanjansa avatuksi helmikuussa 2007 Obama sanoi, että perustajaisien nerous piili siinä, että he loivat valtiomallin, joka oli muutetta-

vissa. Obama sanoi ”uskovansa järkkymättömästi” siihen, että ”ihmiset, jotka rakastavat maataan, voivat muuttaa sitä”. Yhdessä valtio ja vastuulliset kansalaiset pystyisivät Obaman mukaan ”lopettamaan köyhyyden Amerikasta”, takaamaan kaikille koulutuksen, joka johtaa työpaikkaan, ja luomaan terveydenhoitojärjestelmän, joka antaa palveluja kaikille tuloista riippumatta.²⁴

Puolustaessaan omaa terveydenhoidon uudistusestytystä kongressille ja amerikkalaisille yhdeksäs päivä syyskuuta 2009, Obama sanoi, että hänen ajamansa esitys ”hyödyttäisi kaikkia amerikkalaisia”. Obama lupasi, ettei antaisi omaa etuaan ajavien intressiryhmien pysäyttää terveydenhoitouudistusta.²⁵

Vuonna 2012 Yhdysvaltojen korkein oikeus yritti päättää, oliko Obaman allekirjoittama terveydenhoitouudistus perustuslain vastainen. Huhtikuun alussa 2012 Obama sanoi, että olisi ”ennennäkemätöntä”, jos korkein oikeus kumoaisi kongressin enemmistön ja presidentin hyväksymän sosiaaliturvauudistuksen. Korkein oikeus ei Obaman tulkinnan mukaan ollut 1930-luvun jälkeen kumonnut presidentin allekirjoittamaa, talouteen liittyvää lakia. Obama painotti myös terveydenhoitouudistuksen tuomia hyötyjä tavallisille sairaille amerikkalaisille.²⁶

Obaman kannanotoissa näkyi monia roosevelttilaisia elementtejä. Hän puhui yhteisen ja yksityisen edun ristiriidasta, tarpeesta muuttaa perustuslakia olosuhteiden muuttuessa sekä tarpeesta rajoittaa oikeuslaitoksen päätösvaltaa taloudellisissa kysymyksissä. Obama antoi ymmärtää, että kongressin enemmistön kannan tuli ainakin talouskysymyksissä olla painavampi kuin korkeimman oikeuden kannan. Hän näki, että valtiota tarvittiin, jotta yhteinen hyvä voitiin saavuttaa.

Lisää demokratiaa

Rooseveltin ja Obaman näkemyksiin elävästä perustuslaista ja kansan suvereenisuudesta on monen amerikkalaisen varmasti helppo yhtyä. Monia niin oikeistolaisia kuin vasemmistolaisiakin ärsyttää, että vaaleilla valitsemattomat tuomarit saavat tehdä amerikkalaisten elämään suuresti vaikuttavia päätöksiä. Oikeistolaiset eivät ole hyväksyneet korkeimman oikeuden aborttipäätöksiä, vasemmistolaiset ovat kritisoineet kampanjarahoitustalain jarrutusta.

Kokonaan toinen kysymys on se, ovatko amerikkalaiset valmiita menemään yhtä pitkälle kuin Roosevelt ja Obama. Esimerkiksi Roosevelt esitti radikaaleimmat perustuslainäkemyksensä siinä vaiheessa, kun hän oli jo poistunut Valkoisesta talosta. Äänestäjät eivät vuoden 1912 vaaleissa osoittaneet täysin hyväksyvänsä näitä näkemyksiä. Obama sai kansalta vuonna 2008 mandaatin ajaa muutosta, mutta on vähintäänkin epäselvää, minkälaisista muutosta äänestäjät halusivat.

Niin ikään toinen kysymys on, kuinka helppoa Yhdysvaltojen valtiorakenteita on muuttaa Rooseveltin ja Obaman haluamaan suuntaan. Maan voimakkaasti polarisoituneessa poliittisessä kulttuurissa suurista institutionaalisista muutoksista on tullut lähes mahdottomia toteuttaa, koska ne vaatisivat tuekseen jonkinlaista poliit-

tista konsensusta. Esimerkiksi tuomioistuinten valtaa vähentäviä uudistuksia saattaa olla erittäin vaikea toteuttaa käytännössä.

Monet Yhdysvaltojen poliittista järjestelmää vuosikausia piinanneista ongelmista olisi helpompi ratkaista, jos yhteiskuntajärjestelmästä tehtäisiin kansanvaltaisempi. Esimerkkejä ovat samaa sukupuolta olevien henkilöiden oikeus solmia avioliittoja tai siirtolaisuuslakien uudistaminen. Tässä mielessä Theodore Rooseveltin näkemykset ovat yhä ajankohtaisia. Rooseveltin rajatonta optimismia en kuitenkaan jaa. Läheskään kaikkia merkittäviä poliittisia ongelmia kansanvallan lisäys ei tulisi ratkaisemaan. On myös todennäköistä, että kansanvallan lisääminen toisi mukanaan joukon uusia ongelmia. Lähitivistäkö esimerkiksi ne osavaltiot, joiden asukkaiden arvot poikkeavat selkeästi kansan enemmistön arvoista, hakemaan irtaantumista liittovaltiosta? Polarisoituminen saattaisi jopa lisääntyä, koska amerikkalaiset eivät ole yksimielisiä siitä, mitkä talous- ja sosiaalipoliittiset uudistukset edistävät parhaiten yhteisen hyvän toteutumista.

Jeffersonilaisten ja hamiltonilaisten vanha kiista siitä, pitäisikö perustuslain tärkein tehtävä olla ajasta ja

paikasta riippumattomien yksilönoikeuksien varjelu vai kansalaisten tahdon toteuttaminen, elää ja voi hyvin. Konservatiivien mukaan tärkeintä on, että enemmistö ei koskaan pysty polkemaan Jumalan ihmisille antamia oikeuksia. Keskusta-vasemmiston mielestä kansan enemmistön tulisi jatkuvasti saada arvioida sitä, mitä oikeuksia perustuslain tulee suojella.

Theodore Rooseveltia ihaillut Franklin Roosevelt (presidenttinä 1933–1945) loi yli viisikymmentä vuotta Yhdysvaltoja hallinneen New Deal -koalition elvyttämään progressiivisten presidenttien (Theodore Roosevelt, Taft ja Wilson) aatteellista perintöä. Tämän valtakauden seurauksena jeffersonilaiset olivat pitkään puolustuskannalla. Ronald Reagan (virassa 1981–1989) kuitenkin lopetti New Deal -koalition luoman aatteellisen hegemonian, ja progressiivisen vision lopullinen voitto on kauempana vuonna 2015 kuin se oli vuonna 1912. Obaman yrityksistä huolimatta aatteellinen ylivalta on Yhdysvalloissa yhä reaganilaisilla konservatiiveilla, joiden käsitykset perustuslaista muistuttavat enemmän Thomas Jeffersonin kuin Theodore Rooseveltin näkemyksiä.

Viitteet

- 1 Tucker 2010.
 - 2 Dalton 2004, 15–80.
 - 3 Nugent 2010, 2–6.
 - 4 Dalton 2004, 15–80.
 - 5 Skrabec 2008, 160–172.
 - 6 Dalton 2004, 112–340.
 - 7 Progressiivisen puolueen (Progressive Party) perustivat vuonna 1912 ne republikaanit, jotka olisivat halunneet Rooseveltista republikaanien presidenttiehdokkaan. Puolue lopetti toimintansa vuonna 1916. Ks. Kearns-Goodwin 2013.
 - 8 Milkis 2009.
 - 9 Dalton 2004.
 - 10 Nugent 2010, 120–128.
 - 11 Sama.
 - 12 Sky 2011, 6–11.
 - 13 Pilon 2002, 34.
 - 14 Eastman 2011.
 - 15 Roosevelt 1910.
 - 16 Roosevelt 1913a, 46–100.
 - 17 Roosevelt 1913b, 88–92.
 - 18 Roosevelt 1913a, 46–100.
 - 19 Sama.
 - 20 Hohmann 2008.
 - 21 Bork 1991.
 - 22 Donald 2008, 1–15.
 - 23 Media Matters 2008.
 - 24 Obama 2009a, 74–83.
 - 25 Obama 2009b.
 - 26 Obama 2012.
- 2004.
- Donald, Aidan, *Lion in the White House. A Life of Theodore Roosevelt*. Basic Books, New York 2008.
- Eastman, John C, Enough is Enough: Why General Welfare Limits Spending. Heritage Foundation, 13.1.2011. Verkossa: www.heritage.org/research/reports/2011/01/enough-is-enough-why-general-welfare-limits-spending
- Hohmann, James, McCain's Self-Comparison to TR Makes Good PR. *Los Angeles Times*, 3.8.2008.
- Kearns-Goodwin, Doris, *The Bully Pulpit. Theodore Roosevelt, William Taft, and the Golden Age of Journalism*. Simon & Schuster, New York 2013.
- Media Matters, Limbaugh Smears Obama With Misrepresentation of Comments on Constitution. Verkossa: <http://mediamatters.org/research/2008/10/28/limbaugh-smears-obama-with-misrepresentation-of/145891>
- Milkis, Sidney M, *Theodore Roosevelt, the Progressive Party, and the Transformation of American Democracy*. University Press of Kansas, Lawrence 2009.
- Nugent, Walter, *Progressivism. A Very Short Introduction*. Oxford University Press, London 2010.
- Obama, Barack, Our Past, Future & Vision for America. 10.2.2007. Teoksessa *President Barack Obama In His Own Words*. Toim. George Clack. United States Department of State, Washington D. C. 2009a.
- Obama, Barack, Remarks to the a Joint Session of Congress on Health Care. 9.9.2009b. Verkossa: http://www.whitehouse.gov/the_press_office/Remarks-by-the-President-to-a-Joint-Session-of-Congress-on-Health-Care
- Obama, Barack, Remarks at the Associated Press Luncheon. 3.4.2012. Verkossa: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=100450&st=constitution&st1=individual+mandate>
- Pilon, Roger, Madison's Constitutional Vision. Teoksessa *James Madison and the Future of Limited Government*. Toim. John C Samples. Cato Institute, Washington D. C. 2002.
- Roosevelt, Theodore, New Nationalism. 31.8.1910. Verkossa: <http://www.whitehouse.gov/blog/2011/12/06/archives-president-teddy-roosevelts-new-nationalism-speech>.
- Roosevelt, Theodore, A Charter for Democracy. Address Before the Ohio Constitutional Convention 21.2.1912. Teoksessa *Progressive Principles*. Progressive National Service. Effingham Wilson, London 1913a, 46–83.
- Roosevelt, Theodore, Recall of Judges and Referendum of Decisions. Address at Philadelphia 10.4.1912. Teoksessa *Progressive Principles*. Progressive National Service. Effingham Wilson, London 1913b, 84–101.
- Skrabec, Quentin R., *William McKinley. Apostle of Protectionism*. Algora Publishing, New York 2008.
- Sky, Theodore, *The National Road and the Difficult Path to Sustainable National Investment*. University of Delaware Press, Lanham 2011.
- Tucker, Nathan, ObamaCare and the Constitution: What Would Jefferson and Madison Think? *Christian Science Monitor*, 27.4.2010.

Kirjallisuus

Bork, Robert, *The Tempting of America*. New York, Touchstone 1991.

Dalton, Kathleen, *Theodore Roosevelt. A Strenuous Life*. Vintage Books, New York